

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i socialt arbete

Studieplanen gäller för utbildning som avslutas med doktorsexamen och för utbildning som avslutas med licentiatexamen. Som överordnat dokument till denna allmänna studieplan gäller Högskoleförordningen samt Södertörns högskolas lokala regelverk *Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola*.

Studieplanen är fastställd av forsknings- och forskarutbildningsutskottet och reviderades 2021-11-30.

1. Utbildningens mål

Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. (Högskolelagen 1 kap 9a §)

Utbildningens mål är att fördjupa de forskarstuderandes generella kunskaper i socialt arbete med särskilt fokus på individer och grupper i utsatta livssituationer, de samhällsförhållanden som inverkar på människors livsvillkor samt de faktorer och strategier som förebygger och motverkar social marginalisering. Forskningen för socialt arbete vid Södertörns högskola är tvärvetenskaplig och profilerad emot utsatta grupper och platser; skolsocialt arbete, sociala interventioner och Östereuropaforskning.

Med utgångspunkt i *Högskoleförordningen* har mål för doktorsexamen i socialt arbete vid Södertörns högskola fastställts.

För doktorsexamen ska doktoranden:

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet socialt arbete samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet,
- visa fördjupad kunskap om vetenskaplig metodik i allmänhet och med forskningsområdet socialt arbetes metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet, ett kritiskt förhållningssätt och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar,
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Lokala lärandemål

Utöver de allmänna lärandemålen för licentiat- respektive doktorexamen ska den studerande på forskarnivå efter genomgången utbildning

- visa ett brett kunnande inom området politik, ekonomi och samhällets organisering (kunskap och förståelse)
- kunna självständigt tillämpa dessa kunskaper i analysen av något ämnesrelevant område (färdighet och förmåga).

2. Behörighetsvillkor

2.1 Grundläggande bestämmelser

För att bli antagen till forskarutbildning krävs att den sökande har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet enligt nedan. Vidare krävs att den sökande bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

2.2 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har:

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfördringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller

3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (SFS 2010:1064)

2.3 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har kunskaper motsvarande 90 högskolepoäng i socialt arbete eller i närliggande samhällsvetenskapligt ämne, inklusive ett självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som har förvärvat motsvarande kunskaper utomlands eller genom avlagd äldre examen. Om särskilda skäl föreligger kan Fakultetsnämnden för enskild sökande medge undantag från villkor för särskild behörighet.

Förmåga att tillgodogöra sig vetenskapliga framställningar på engelska och behärska språk som krävs för avhandlingsarbetet är en förutsättning för att antas till utbildningen.

3. Antagning

3.1. Ansökan

Ansökan om antagning till forskarutbildningen ställs till Södertörns högskola.

3.2. Antagningsbegränsning och urval

Till forskarutbildningen får endast antas så många doktorander som kan erbjudas handledning, godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering.

Forskarstuderande som anställs som doktorand förutsätts bedriva sina studier på heltid. Om det anses främja doktorandens utbildning kan doktorandanställningen förlängas högst ett år när doktoranden utför undervisning eller administrativa sysslor. Institutionstjänstgöringen får inte överstiga 20% av heltid.

Antagningsbegränsning till forskarutbildning tillämpas om antalet behöriga sökande är större än antalet tillgängliga platser.Handledarkollegiet i socialt arbete ska beakta följande omständigheter:

1. Den sökandes meriter och kompetens.
2. Det individuella forskningsprojektets kvalitet.
3. Det individuella forskningsprojektets lämplighet och genomförbarhet som doktorandprojekt.
4. Finansieringsplanen.
5. Att den samlade handledarkompetensen kan bistå med god och professionell handledning samt relevant expertis.

För sökande till doktorandplatser som är anknutna till forskarskolan BEEGS gäller därutöver att forskningsplanen bedöms efter dess förankring i forskarskolans specifika geografiska område, orienteringen mot Östersjöländerna eller Östeuropa.

Grunden för urval bland behöriga sökande till forskarutbildning i socialt arbete är dokumenterade meriter samt den bedömda förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. I första hand görs urvalet på grundval av dokumenterat och av den sökande själv åberopat material exempelvis studieresultat, skriftliga arbeten, i

förekommande fall, den bifogade forskningsplanen samt eventuella intyg om yrkesverksamhet. Den sökandes meriter och kompetens bedöms med avseende på kreativitet och vetenskaplig mognad, förmåga till stringens och problemformulering, självständigt omdöme och kritisk analys, förmåga att hålla givna tidsramar samt kommunikations- och samarbetsförmåga.

Annat beslutsunderlag, såsom intervjuer med sökande, kan vara av betydelse. Vid antagningen tas även hänsyn till den kompetens som de till forskarutbildningen knutna lärarna besitter, samt till jämställdhetsaspekter.

Handledarkollegiet i socialt arbete ska dessutom inför förslaget till antagning av kandidaterna bedöma att frågor om forskningsetik har beaktats, den föreslagna tids- och finansieringsplanen, om den samlade handledarkompetensen kan anses tillräcklig för att bistå med god och professionell handledning samt relevant expertis samt att doktoranden är insatt i vad forskarutbildning vid Södertörn innebär. Vidare bör handledarkollegiet beakta kandidatens vilja och förmåga att delta i och aktivt medverka till ämnets forskningsmiljö.

Den reella prövningen av de sökande organiseras via ämnets handledarkollegium. Kollegiet kan på ett förberedande stadium genomföra en granskning av de sökandes formella meriter och behörighet i en bedömargrupp som utsetts av ämnets handledarkollegium. Denna bedömargrupp samarbetar i förekommande fall med forskarskolan BEEGS eller den ansvarige för projektet som föreslagit antagning på projektmedel. Bedömargruppen gör också en kontroll av kandidatens formella behörighet. Under processen avrapporteras arbetet till handledarkollegiet. Gruppen utarbetar sedan ett motiverat och skriftligt förslag på rangordning av de sökande.

Urval sker bland de sökande utifrån de urvalskriterier som framgått ovan och handledarkollegiet rangordnar ett begränsat urval de sökande i en tätgrupp. I denna beredning kan representant för de inom ämnet redan antagna doktoranderna närvara. När en tätgrupp bland de sökande utkristalliserat sig bör intervjuer genomföras. Där ges möjlighet för handledarkollegiet att inhämta kompletterande utlysning. Framförallt har intervjun som syfte att bekanta de sökande med forskningsmiljön inom ämnet och området. I samband med att doktoranden tillträder anställningen upprättas en individuell studie- och finansieringsplan.

Vid tillträdet upprättas också ett förslag på huvudhandledare och övriga handledare, dessa bekräftas av handledarkollegiet vid slutet av doktorandens första termin. Doktoranden har rätt att byta handledare.

3.3. Beslut om antagning

Antagningsprocessen följer Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola. Fakultetsnämnden beslutar om antagning av studerande till forskarutbildningen.

4. Utbildningens utformning

4.1. Allmänt

Totalt omfattar forskarutbildningen 240 högskolepoäng, varav 75 högskolepoäng kurser och 165 högskolepoäng avhandlingsarbete. Av kurspoängen utgörs 60 högskolepoäng av obligatoriska kurser (fördelat på 37,5 högskolepoäng områdesgemensamma obligatoriska kurser, och 22,5 högskolepoäng ämnesspecifika obligatoriska kurser). För doktorander inom forskarskolan BEEGS tillkommer ytterligare en obligatorisk kurs om 7,5 högskolepoäng. Resterande 15 högskolepoäng resp. 7,5 högskolepoäng (för doktorander inom forskarskolan BEEGS) utgörs av valbara kurser.

Utbildningen för licentiatexamen omfattar 120 högskolepoäng och består av kurser om sammanlagt 45 högskolepoäng och en vetenskaplig uppsats om 75 högskolepoäng. Sådan examen kan antingen utgöra slutmål för utbildningen eller en etapp i utbildningen till doktorsexamen.

Kurser på lägst avancerad nivå och som inte ingår i villkoren för grundläggande behörighet kan efter beslut enligt institutionens delegationsordning tillgodoräknas i forskarutbildningen. Dock max 30 hp.

Doktoranden bör påbörja sitt vetenskapliga arbete redan under första årets studier och således bedriva forskningsarbete parallellt med kursbundna studier. I forskarutbildningen ingår även aktivt deltagande i forskningsmiljöns seminarieverksamhet.

4.2. Kurser

De obligatoriska kurserna består av ett antal för området gemensamma kurser (sammansatt 37,5 högskolepoäng, 45 högskolepoäng för doktorander antagna vid forskarskolan BEEGS):

- 7,5 hp Forskningsdesign
- 7,5 hp Kvalitativa forskningsmetoder i samhällsvetenskaper
- 7,5 hp Avancerade kvantitativa forskningsmetoder i samhällsvetenskaper
- 7,5 hp Sanning, konstruktion och subjektivitet: aktuella kunskapsteoretiska frågor inom vetenskapen
- 7,5 hp Organisationer och institutioner

Ämnesspecifika obligatoriska kurser (22,5 högskolepoäng) (Socialt arbete)

- 7,5 hp Introduktion till forskning i socialt arbete
- 7,5 hp Ämnesspecifik kurs, valfri fördjupning
- 7,5 hp Metodikurs, valfri fördjupning

Dessa kurser genomförs efter samråd med huvudhandledare och kan ges såväl genom undervisning, inom eller utom lärosätet, som genom litteraturstudier. De examineras av huvudhandledare eller annan särskild utsedd examinator inom eller utom lärosätet.

Obligatorisk kurs för doktorander inom forskarskolan BEEGS

- 7,5 hp Samtida forskning om Östersjöregionen och Östeuropa

Valbara kurser

- 15 hp resp. 7,5 hp för doktorander inom forskarskolan BEEGS

De valbara individuellt bestämda kurserna väljs i samråd med doktorandens huvudhandledare och med hänsyn tagen till hur huvudhandledare bedömer att kurserna bidrar till att doktoranden uppfyller examensmålen. De ges såväl genom undervisning, inom eller utom lärosätet, som genom litteraturstudier, genom deltagande i exkursioner, genom egna muntliga och skriftliga forskningspresentationer, granskning av andras forskningsuppgifter, deltagande i den högskolepedagogiska kursen etc.

För licentiatexamen består kurserna av:

Områdesgemensamma obligatoriska kurser (22,5 högskolepoäng) (PESO-kurser)

- 7,5 hp Kvalitativa forskningsmetoder i samhällsvetenskaper
- 7,5 hp Avancerade kvantitativa forskningsmetoder i samhällsvetenskaper
- 7,5 hp Sanning, konstruktion och subjektivitet: aktuella kunskapsteoretiska frågor inom vetenskapen

Ämnesspecifika obligatoriska kurser (7,5 högskolepoäng)

- 7,5 hp Introduktion till forskning i socialt arbete

Dessa kurser genomförs efter samråd med huvudhandledare och kan ges såväl genom undervisning, inom eller utom lärosätet, som genom litteraturstudier. De examineras av huvudhandledare eller annan särskild utsedd examinator inom eller utom lärosätet.

Obligatorisk kurs för doktorander inom forskarskolan BEEGS

- 7,5 hp Samtida forskning om Östersjöregionen och Östeuropa

Valbara kurser (15 hp eller 7,5 hp för doktorander inom forskarskolan BEEGS)

De valbara individuellt bestämda kurserna väljs i samråd med doktorandens huvudhandledare.

4.3. Avhandling för doktorsexamen

För doktorsexamen ska doktoranden författa en vetenskaplig avhandling vars omfattning motsvarar 180 högskolepoäng. Avhandlingen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete och vara av betydelse och relevans för forskningen inom det valda området. Avhandlingen ska utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser som doktoranden har författat ensam eller med medförfattare, kompletterad med en sammanfattande diskussion (sammanläggningsavhandling). Uppsatserna ska vara av

sådan kvalitet att de kan publiceras i erkända vetenskapliga tidskrifter. Minst två av de vetenskapliga uppsatserna ska vara accepterade för publicering i erkända vetenskapliga tidskrifter. Precis som för monografiavhandlingar är det den sammanvägda bedömningen av sammanläggningsavhandlingens vetenskapliga kvalitet som är det avgörande kriteriet.

4.4. Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen ska den forskarstuderande författa ett vetenskapligt arbete vars omfattning motsvarar 75 högskolepoäng. Uppsatsen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete.

4.5. Närmare information

Närmare information om forskarutbildningen lämnas av studierektor inom forskningsutbildningsområdet eller av ordförande för handledarkollegiet i socialt arbete.

5. Utbildningens uppläggning

5.1. Individuell studieplan

Huvudhandledare och doktorand ska tillsammans upprätta en individuell studieplan för doktorandens forskarstudier som innehåller högskolans och doktorandens åtaganden samt en tidsplan för utbildningen. Studieplanen upprättas i samband med påbörjad anställning och fastställs av Styrgruppen för PESO (enligt institutionens besluts- och delegationsordning) senast fem månader efter doktorandens tillträde. Uppföljning och revidering av studieplanen ska redovisas för och godkännas av styrgruppen en gång per år. Forskarstuderande och huvudhandledare ska skriftligen intyga att de har tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som görs i den.

5.2. Undervisning

Undervisningen ges huvudsakligen i form av kurser, föreläsningar, seminarier och handledning. Kursläsningen och avhandlingsarbetet ska bedrivas parallellt. Doktoranden ska tidigt påbörja sitt avhandlingsarbete. Detta arbete rapporteras normalt en gång per termin vid ämnets högre seminarium. Handledare och doktorand ska hålla kontinuerlig kontakt. Det är både en rättighet och skyldighet för doktoranderna att få sina texter lästa och diskuterade vid högre seminarium. Manuskript ska i sin helhet läggas fram för seminariet före disputation (slutseminarium). I samband med slutseminariet ska manuskriptet granskas av en särskilt utsedd opponent. Doktoranden ska under studietiden ta del i vetenskapliga aktiviteter genom att delta i seminarier, gästföreläsningar etc. Doktoranden kan ges möjlighet att delta i undervisning och kunskapsprov vid annan fakultet eller annat lärosäte. Doktoranden ska erbjudas möjligheter att delta i internationella konferenser och kurser.

5.3.Handledning

Studerande på forskarnivå har rätt till handledning motsvarande fyra års heltidsstudier för doktorexamen och två år för licentiatexamen. Handledningens innehåll och omfattning anges i *Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola*. Handledare inom forskarutbildningen i socialt arbete är ämnets professorer och docenter samt särskilt

förordnade lärare. För varje doktorand ska minst två handledare utses. En av dem ska vara huvudhandledare. Val av handledare sker efter samråd med doktoranden.

Huvudhandledaren ska vara docentkompetent och biträdande handledare ska ha avlagt doktorsexamen. Handledarna ska ha genomgått forskarhandledningsutbildning eller bedömts ha motsvarande kompetens. Handledare utses av prefekt efter förslag från handledarkollegiet i socialt arbete och styrgruppen för PESO. En forskarstuderande som begär det ska få byta handledare. Begäran, som ställs till prefekt, behöver inte motiveras.

Handledare och doktorand ska ha tät och regelbunden kontakt och varje termin stämma av vad som åstadkommit i relation till den årliga individuella studieplanen. Val av avhandlingsämne ska ske i samråd mellan doktoranden och huvudhandledaren under utbildningens första termin. Huvudhandledaren är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande. Huvudhandledaren ska också se till att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom den uppställda normalstudietiden. Doktoranden ska i första hand ta kontakt med sina handledare, studierektor, eller närmaste chef vid eventuella problem.

Om doktoranden i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen kan rektor besluta om indragning av resurser för utbildningen. De lokala tillämpningsföreskrifterna i Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola anger hur ärendet bereds innan förslag om indragning av resurser lämnas in till rektor.

6. Examination

Kunskapskontrollen sker genom skriftlig eller muntlig examination. Tentamina och prov bedöms med något av betygen godkänt eller underkänt. Huvudhandledaren är examinator för de kurser för vilka särskild examinator inte har utsetts.

Doktorsavhandlingen ska granskas av en opponent vid en offentlig disputation. Den bedöms av en särskilt utsedd betygsnämnd i enlighet med regler i högskoleförordningen samt Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola. Vid betygssättning tas hänsyn både till avhandlingens innehåll och till försvaret av densamma vid disputationen. Avhandlingen ska bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Licentiatuppsatsen ska granskas av en opponent och försvaras offentligt. Former för licentiatuppsatsens framläggande anges i *Föreskrifter för forskarutbildning vid Södertörns högskola*. PESO ansvarar för de forskningsområdesövergripande rutinerna och administration av forskarutbildningen. Uppsatsen ska av en särskilt utsedd betygsnämnd bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.